

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1799
Toplantı Tarihi/Sayısı : 8.5.2024/41
Karar Numarası : 2024/448
Başvuran : E. A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : 1) Buca Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
: 2) Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasının uygulanması sonucu gerçekleştirilen nakil işleminin hukuka aykırı olduğu, yüksek güvenlikli ceza infaz kurumuna nakli sebebiyle tek kişilik odada kaldığı ve görüntülü görüşme, toplu olarak havalandırmaya çıkabilme gibi haklarını kullanamadığı, uygulamanın kaldırılması için Adalet Bakanlığına başvuruda bulunmasına rağmen olumsuz cevap aldığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. 16/2/2023 tarihinde 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Buca Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna naklinin yapıldığını, nakil işleminin hukuka aykırılık teşkil ettiğini,

b. Daha önce bulunduğu Kahramanmaraş E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda disiplin cezasını gerektirecek herhangi bir olayın meydana gelip gelmediğine dair bilgisinin olmadığını, böyle bir olay meydana gelmişse de ilgisinin bulunmadığını,

c. Halihazırda 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca cezasının infaz ediliyor oluşunun haksızlık oluşturduğunu,

ç. 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasının kendisine uygulanması sebebiyle tek kişilik odada barındırıldığını, bu nedenle görüntülü görüşme ve toplu olarak havalandırmaya çıkma gibi haklardan faydalanamadığını,

d. Adalet Bakanlığına konuya ilişkin dilekçe göndermesine rağmen 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasının uygulamasının kaldırılmadığını iddia etmekte ve uygulamanın kaldırılarak mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

3. Buca Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 12/2/2023 tarihli yazısı ile Adana Suluca L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan Buca Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiğini,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

b. Nakil işleminin Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün inisiyatifinde olduğunu ve Ceza İnfaz Kurumunun bu konuda herhangi bir yetkisinin olmadığını,

c. Başvuranın 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasının uygulamasının kaldırılmasına ilişkin olarak Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne talepte bulunduğunu, Genel Müdürlüğün 18/4/2023 tarihli yazısı ile bu talebi uygun görmediğini,

ç. Ceza İnfaz Kurumunda görüntülü görüşme sisteminin bulunmaması nedeniyle, hiçbir mahpusun yakınlarıyla görüntülü görüşme olanağının bulunmadığını,

d. Başvuranın haftada 10 dakika sesli olarak telefonla görüşme hakkından faydalandırıldığını,

e. Başvuranın kendisiyle aynı cezayı alan mahpuslarla 10 kişiyi geçmeyecek gruplar halinde program faaliyetlerine ve haftada 1 kez 1 saat açık ve kapalı görüşe çıkarıldığını, tüm bu faaliyetlerin ve görüşlerin birbirine denk gelmeyecek saatlerde ve sürelerde ayarlandığını,

e. Ceza İnfaz Kurumunda gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin yapılan planlamaların hiçbir mahpusun hak kaybına ve mağduriyete maruz kalmayacağı şekilde düzenlendiğini,

f. Barındırılmakta olan mahpusların birlikte ortak havalandırma ve faaliyetlere çıkma olanağına ilişkin kararın suç türleri ve infaz rejimlerine göre belirlendiğini,

g. 5275 sayılı Kanun kapsamında aynı koridorda barındırılan mahpusların iyi halli ve karşılıklı talepleri olmaları koşuluyla 6'şar kişilik gruplar halinde haftada 2 saat havalandırmadan, haftada 2 kez her defasında 1 saat 45 dakika atölye faaliyetlerinden, haftada 50 dakika olacak şekilde açık sahadan, ayda 50 dakika olacak şekilde kapalı spor salonundan faydalandıklarını belirtmiştir.

4. Başvurana yazılı görüşünü sunması amacıyla yazı gönderilmiş ancak cevap alınamamıştır.

5. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, başvurana ilişkin olarak 15/3/2024 tarihli yazısında; 13/11/2023 tarihli yazıyla başvuran hakkında uygulanan 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükmünün uygulamadan kaldırıldığını, başvuranın 21/11/2023 tarihinde İzmir 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil işleminin gerçekleştirildiğini belirtmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükmüne bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının

korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Kanun'un "*Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları*" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır.

(...)

(3) Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile buldukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usûllerine ısrarla karşı koyanlar bu kurumlara gönderilirler.

(...)"

12. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "*Hapis cezalarının infaz edileceği kurumlar*" başlıklı 5'inci maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

"Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile buldukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usullerine ısrarla karşı koyanlar, idare ve gözlem kurulunun kararı ve Bakanlık onayı ile yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilirler. Yüksek güvenlikli kurumlarda kalmakta olup kanun hükümlerine göre etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanan hükümlüler, ceza süresine bakılmaksızın, Bakanlık onayı ile diğer kurumlarda barındırılabilir."

13. Mezkur Yönetmelik'in "*İdare ve gözlem kurulunun görevi ve yetkileri*" başlıklı 28'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) İdare ve gözlem kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir:

a) Hükümlülerin suç türlerini belirleyerek, durumlarına uygun kurumlara ayrılmalarını sağlamak ve bunlara uygun olacak infaz ve iyileştirme rejimini saptamak.

b) Hükümlülerin kurumlara kabullerinden sonra kalacakları odaları belirlemek.

(...)"

14. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 5/6/2015 tarihli Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler konulu Genelge'nin ikinci bölümünün "*Nakillerle İlgili Ortak Hükümler*" başlıklı 22'inci maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

"Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile buldukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usûllerine ısrarla karşı koyanlar idare ve gözlem kurulunun kararı ve sadece Bakanlık onayı ile 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası gereğince yüksek

güvenlikli ceza infaz kurumlarına gönderilebilecektir. ”

15. Anayasa'ya göre mutlaka kanunla düzenlenmesi gerekmeyen bir konu, kanuni dayanağı olmak kaydıyla idarenin düzenleyici işlemlerine bırakılabilir (Anayasa Mahkemesi (AYM), *Tuğba Arslan* [GK], B. No: 2014/256, 25/6/2014, para. 87). Bu kapsamda Kanun'un bütün hususları ayrıntılarıyla düzenlemesi beklenemeyeceğinden genel esaslar ortaya konulduktan sonra diğer meselelere ilişkin düzenlenmeler alt metinlere bırakılabilir. (AYM, *Murat Kaymaz*, B. No: 2013/9689, 31/3/2016, para. 56). Genelge kapsamında, 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasının uygulanması hususunda takdir yetkisi Bakanlığa aittir.

16. Başvuran, 14/2/2023 tarihinde tarafına hukuki bir dayanağa bağlı olmadan 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasının uygulandığını, bu sebeple yüksek güvenlikli ceza infaz kurumuna nakil olduğunu, görüntülü görüşme yapmadığını ve diğer mahpuslarla toplu olarak havalandırmaya çıkamadığını iddia etmektedir.

17. Muhatap Ceza İnfaz Kurumdan alınan yazılı görüşte, başvuranın kaldığı ceza infaz kurumunda mahpusların görüntülü görüşme yapabilmesi için gerekli olan sistemin bulunmadığı, bu nedenle görüntülü görüşme hakkında başvuran da dahil olmak üzere hiçbir mahpusun yararlanmadığı, bunun yanında başvuranın telefon ile sesli görüşme, havalandırmaya çıkma, açık ve kapalı görüş yapma, atölye faaliyetlerine katılma gibi haklardan faydalandırıldığı belirtilmiştir. Bunun yanında 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan *"Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları, ... , ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir."* hükmü ve Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in *"İdare ve gözlem kurulunun görevi ve yetkileri"* başlıklı 28'inci maddesinin ilgili bölümü dikkate alındığında Ceza İnfaz Kurumu tarafından başvurana yönelik olarak Ceza İnfaz Kurumuna kabulünden sonra yapılan uygulamaların kanuni bir dayanağının bulunduğu ve ceza infaz kurumunda kalmanın gereklerine uygun olduğu açıktır. Bu nedenle başvuranın tek kişilik odada kaldığı, görüntülü görüşme ve toplu olarak havalandırmaya çıkabilme gibi haklarını kullanmadığına yönelik iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu için kabul edilmez bulunması gerektiği değerlendirilmiştir.

18. Başvuranın 5275 sayılı Kanun 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasının uygulanması nedeniyle mağdur olduğu iddiası, muhatapların cevabi yazıları ve konuya ilişkin mevzuat hükümleriyle birlikte değerlendirildiğinde; Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen 12/2/2023 tarihli naklin mevzuat kapsamında kaldığı, 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasının uygulamasının kaldırılmasına ilişkin inisiyatifin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne ait olduğu, muhatap Ceza İnfaz Kurumunun konuya dair yetkisinin bulunmadığı, ayrıca Genel Müdürlükten alınan yazı kapsamında, başvurana yönelik olarak uygulanan 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükmününün 13/11/2023 tarihi itibarıyla uygulamadan kaldırıldığı görülmüştür. Bu kapsamda; 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükmününün uygulanmasının kaldırılması yetkisinin, takdir yetkisini kullanmak üzere mevzuat ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne verildiği anlaşıldığından başvuranın talebinin Kurumumuzun görev alanına girmediği değerlendirilmiştir.

19. Başvuranın iddiaları, muhatapların cevapları, mevzuat hükümleri ve açıklanan tüm hususlar birlikte değerlendirildiğinde, başvuruda yer alan iddiaların kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

8/5/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye